

У мінскай сярэдняй школе № 32 прайшло сумеснае пасяджэнне калегій трох міністэрстваў: адукацыі, аховы здароўя, спорту і турызму. Усе тры міністэрствы аб'ядноўвае адзін найважнейшы прыярытэт: фарміраванне здароўезберагальнага асяроддзя для нашых дзяцей і навучэнскай моладзі. У размове ўзялі ўдзел прадстаўнікі міністэрстваў, дэпутаты Нацыянальнага сходу, прадстаўнікі Генеральнай прокуратуры, Нацыянальнага алімпійскага камітэта, Прэзідэнцкага спартыўнага клуба, Рэспубліканскага цэнтра па аздараўленні і санаторна-курортным лячэнні насельніцтва, Беларускай федэрацыі лёгкай атлетыкі, Беларускай асацыяцыі студэнцкага спорту, галоўныя санітарныя ўрачы абласцей і Мінска, прадстаўнікі органаў кіравання адукацыяй усіх узроўняў, кіраунікі навучальных установ. У пасяджэнні ўдзельнічалі міністр аховы здароўя В.А.Малашка, першы намеснік міністра спорту і турызму В.В.Дурноў. Вёў пасяджэнне міністр адукацыі І.В.Карпенка.

На трох кімах, альбо Як фарміруеца здароўезберагальнае асяроддзе для нашых дзяцей

— Праблема захавання здароўя на вучэнцаў — адна з самых галоўных на сённяшні дзень, — заявіў на пачатку сустрэчы Iгар Васільевіч. — І гэта зразумела. Дасягненне высокіх вынікаў у навучанні павінна адбывацца не на шкоду здароўю нашых дзяцей, а за кошт спрыяльных камфортных умоў.

Уздымаючы пытанні аб фарміраванні здароўезберагальнага асяроддзя, на пасяджэнні калегіі вялася размова аб бяспечы і прафілактыцы траўматызму сярод навучэнцаў, аб арганізацыі харчавання, аб фізічным выхаванні, аб прафілактыцы шкодных звычак, аб выкананні патрабаванняў санітарных норм і правіл пры арганізацыі адукацыінага працэсу. Міністр адукацыі азначыў, што выкананне галоўных складнікаў здароўезберагальнага асяроддзя павінна няўхільна выконвацца, таму што з іх складаецца фізічны і маральны стан нашых дзяцей. Міністр засяродзіў увагу на арганізацыі харчавання ў сістэме агульной сярэдняй адукацыі, у тым ліку на цэнтруварэнні на прадукцыю, якая выпускаецца, на якасці і асартыменце страў, якія прапаноўваюцца ў школьніх сталовых.

Не менш важным, па словах І.В.Карпенкі, з'яўляеца фізічнае выхаванне нашых школьнікаў ва ўстановах адукацыі, дзе, па сутнасці, павінен быць закладзены фундамент здароўага ладу жыцця, дзе пачынаецца фарміраванне адказных адносін навучэнцаў да свайго здароўя. Тому важна, каб выкладанне фізічнай культуры ў школе вялося на самым высокім узроўні, каб настаўнік фізкультуры быў аўтарытэтнай асобай для школьнікаў і асабістым прыкладам прывіваў сваім выхаванцам прыхільнасць да заняткаў фізкультурой.

Міністэрства адукацыі пастаянна вывучае пытанні, як звязаны паміж сабой выкананне санітарна-гігіенічных патрабаванняў да арганізацыі адукацыінага працэсу і функцыянальны стан навучэнцаў, як упłyваюць на ўзровень стамляльнасці і разумовай працэздольнасці навучэнцаў формы і методы арганізацыі дзейнасці навучэнцаў на ўроках, якая роля настаўніка ў захаванні здароўя дзяцей, наколькі ўсе педагогічныя работнікі, пачынаючы ад кірауніка ўстановы адукацыі і заканчваючы педагогам, валодаюць здароўезберагальнымі тэхналогіямі і выкарыстоўваюць іх у адукацыінам працэсе.

— Асноўнымі паказчыкамі сферміраванага ўстанове адукацыі спрыяльнага для навучэнца асяроддзя з'яўляеца выкананне санітарных норм і правіл да арганізацыі адукацыінага працэсу, камфортныя псіхалагічныя клімат, укараненне здароўезберагальных тэхналогій, — азначыла Святлана Васільеўна Уклейка, начальнік управління агульной сярэдняй адукацыі галіновага міністэрства.

На гэта быў накіраваны і нядайна праведзены маніторынг па вывучэнні разумовай працэздольнасці навучэнцаў і вызначэнні фактараў, якія аказваюць уплыў на стан здароўя навучэнцаў. Па выніках даследавання, адной з прычын стомы, псіхалагічнага дыскамфорту вучняў у школе з'яўляеца ў некаторых выпадках недастатковы ўзровень методычнага майстэрства настаўнікаў, іх псіхолага-педагагічнай падрыхтоўкі. Пры гэтым нельга сказаць, што педагогі не валодаюць здароўезберагальнымі тэхналогіямі, не абнаўляюць свае веды і не ўжываюць сучасныя формы работы. Але ўдасканальвацца ўсё ж неабходна. У рамках павышэння кваліфікацыі педагогічных работнікаў неабходна разнастайць іх навучанне па пытаннях здароўезберагальных тэхналогій і арганізацыі адукацыінага працэсу ва ўстановах адукацыі на прынцыпах педагогічнай эрганомікі, а не абмяжоўвацца толькі курсамі па пытаннях прафілактыкі здаровага ладу жыцця, прафілактыкі рознага роду залежнасцей сярод дзяцей і моладзі. Тому, безумоўна, трэба прыцягваць работу па забеспячэнні бесперапыннага павышэння кваліфікацыі педагогічных работнікаў па авалоданні імі здароўезберагальнымі аду-

кацыйнымі тэхналогіямі, а таксама методыкамі правядзення іх эксперытызы.

С.В.Уклейка азначыла яшчэ і тое, што да працэсу фарміравання спрыяльнага здароўезберагальнага асяроддзя трэба актыўна прыцягваць бацькоў, раствурачваць ім спецыфіку арганізацыі адукацыінага працэсу, праводзіць спецыяльныя заняткі з прыцягненнем медыцынскіх работнікаў, іншых зацікаўленых, арганізоўваць розныя інфармацыйна-тлумачальныя мерапрыемствы.

Сёння актуальным з'яўляецца пытанне падрыхтоўкі настаўнікаў фізічнай культуры. Рэктар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітета фізічнай культуры С.Б.Рэпкін паведаміў, як універсітэт вядзе падрыхтоўку такіх кадраў для ўстаноў агульной сярэдняй адукацыі. Сёння выпускнікі ўстановы працуяць у многіх школах нашай краіны. Вучэбны працэс вянуцца арганізаваны так, што практичнае навучанне прэваліруе. Студэнты ўжо з першых курсаў накіроўваюцца ў школы, дзе вядуць валанцёрскую работу, арганізоўваюць спартыўныя мерапрыемствы і такім чынам наладжаюць цесныя сувязі з педагогамі школ і навучэнцамі, што дазваляе паспяхова адаптавацца ў педагогічным асяроддзі пасля працаўладкавання. Хацелася б, заяўві рэктар, каб пры праходжанні практикі былі яшчэ больш падключаны кваліфікацыі настаўнікі-метадысты, а ў прафесійных кампетэнцыях настаўнікаў фізкультуры мэтазгодным было б уключыць уменні і навыкі, звязаныя з дыягностыкай спартыўнай схільнасці навучэнцаў для іх адбору ѿ спецыялізаваныя класы.

М.А.Саротнік, начальнік управління сацыяльнай, выхаваўчай і ідэалагічнай работы Міністэрства адукацыі, азначыла, што сёння існуюць недахопы ў арганізацыі фізічнага выхавання ва ўстановах адукацыі. Гэта сведчыць аб недапрацоўках асобых настаўнікаў фізкультуры, іх недастатковых ведах методыкі выкладання гэтага прадмета, у арганізацыі фізкультурна-аздараўленчай і спартыўна-масавай работы. У некаторых установах аслаблены контроль з боку кірауніцтва ўстаноў адукацыі за правядзеннем вялікіх дынамічных перапынкаў з рухальнымі кампанентамі, існуе няправільнае складанне раскладу заняткаў па вучэбным прадмете "Фізічная культура і здароўе". Марыя Аляксандраўна выказала прапанову стварыць рабочую группу па распрацоўцы вучэбна-методычнага дапаможніка для настаўнікаў фізічнай культуры, пры арганізацыі курсаў па іх павышэнні кваліфікацыі мэтазгодна было б прадугледзец правядзенне практика-арыентаваных заняткаў на спартыўнай базе ўстаноў адукацыі. Неабходна арганізуваць правядзенне рэгіянальных семінараў-практикумаў па вывучэнні і абавязненні становічага педагогічнага вопыту настаўнікаў фізічнай культуры.

Неабходна паширыць сістэму бесперацыйнай адукацыі, уключыўшы ў яе падрыхтоўку і павышэнне кваліфікацыі трэнераў-выкладчыкаў па алімпійскіх відах спорту, спартыўных суддзяў, настаўнікаў фізічнай культуры, здольных і выхоўваць, і трэніраваць, і аздараўляць нашых дзяцей, — падкрэсліла М.А.Саротнік. — І да гэтага нам варта прыцягнуць федэрацыі па розных відах спорту, якія сёння маюць найноўшыя методыкі і веды ў галіне фізічнай культуры і спорту. Гэты ўнікальны вопыт неабходна сёння выкарыстоўваць усім УВА, якія займаюцца падрыхтоўкай кадраў.

А.М.Лашын, намеснік Генеральнай прокуратуры, прызнаў, што ў краіне прымаюцца эфектыўныя меры па развіціі здароўезберагальнага асяроддзя для нашых дзяцей і моладзі, умацоўваючы матэрыяльна-тэхнічную базу, будуючы новыя фізкультурна-спартыўныя аб'екты, у тым ліку ў рэгіёнах, укараняючы ўсё новыя формы і методы ў работе па далучэнні навучэнцаў да фізічнай культуры і спорту. На думку прадстаўніка Генеральнай прокуратуры і згодна з высновамі нядайняй кантрольнай праверкі, трэба больш

дасканала вызначыць асноўныя напрамкі канцепцыі развіцця фізічнай культуры і спорту, далаць да работы не толькі профільныя, але і іншыя міністэрстваў і ведамств, наладзіць паміж імі надзеянія механізмы ўзаемадзеяння і каардынацыі. А.М.Лашын засяродзіў увагу і на выкананні Дзяржаўнага фізкультурна-аздараўленчага комплексу Рэспублікі Беларусь, які прызваны быць стандартам у фізичнай культуре нашага насельніцтва. П.Р.Воран, начальнік управління фізічнай культуры Міністэрства спорту і турызму, выступіў з прапановамі аб удасканаленіі работы па рэалізацыі палажэнняў Дзяржаўнага фізкультурна-аздараўленчага комплексу Рэспублікі Беларусь. На гэты конт Міністэрства адукацыі мяркую стварыць рэспубліканскую камісію для правядзення аналізу ўстаноўленых норматываў, эффектыўнасці ўкаранення комплексу і далейшага яго ўдасканалення. Плануецца распрацаваць і арганізаваць правядзенне Рэспубліканскага аглюдано-конкурсу на лепшую работу па ўкараненні Дзяржаўнага фізкультурна-аздараўленчага комплексу Рэспублікі Беларусь.

Аб вопыце работы ўстановы адукацыі па стварэнні і функцыянуванні спецыялізаваных па спорце класаў паведаміла дырэктар сярэдняй школы № 24 Гомеля А.У.Раманова. Новыя падыходы ў арганізацыі працы па ўмацаванні здароўя дзяцей ва ўмовах стацыянарнага лагера прадставіў А.С.Мацкевіч, дырэктар аздараўленчага лагера "Сузор'е" аддзела адукацыі, спорту і турызму Гродзенскага райвыканкама.

"Здароўе дзяцей: комплексны падыход у фарміраванні здароўезберагальнага асяроддзя" — гэта тэма выступлення Н.П.Жукавай, намесніка міністра аховы здароўя, галоўнага дзяржаўнага санітарнага ўрача Рэспублікі Беларусь. Так, у прыватнасці Наталля Паўлаўна закрунула пытанне арганізацыі харчавання ў школах.

Харчаванне — галоўны фактар захавання здароўя дзяцей, — падкрэсліла Н.П.Жукава. — Я гавару "дзякую" педагогічным калектывам кожнай школы, якія на працягу доўгіх гадоў прывучалі бацькоў да таго, што гарачае харчаванне вельмі важны складнік у фарміраванні арганізма школьнікаў і іх працэздольнасці.

Сёння амаль 100% нашых школьнікаў ахоплена гарачым харчаваннем. Праблема ў іншым, наколькі яно якаснае, збалансаванае і карыснае для здароўя. Праведзены аналіз захваральнасці вучняў сведчыць аб tym, што многія з іх пакутуюць ад хвароб, звязаных з няправільным харчаваннем: гэта атлусцение, хваробы стравніка. Гэта трывожны сігнал, і трэба прыкладці ўсе намаганні, каб школьніца харчаванне адпавядала неабходным норматывам. Аб існуючых праблемах у школьніх камбінатах харчавання, аб фарміраванні меню, аплаце за школьнія абеды, аб аснашчэнні школьніх сталовых і буфетаў паведаміла Л.І.Камарова, намеснік начальніка ўправління бытавога абслуговіння і грамадскага харчавання галоўнага управління гандлю і паслуг Міністэрства антимапольнага рэгулявання і гандлю.

Упрацяг размовы І.В.Карпенка заяўві, што кантроль над якасцю харчавання ў школах будзе ўзмоцнены. Мяркуюцца да пачатку новага навучальнага года дасканала прааналізаць сістэму кантролю арганізацыі харчавання ў школах з боку органаў кантролю за гандлем і грамадскім харчаваннем. Акрамя іх, падключаютца і школьнія грамадскія. Як вядома, у кожнай установе агульной сярэдняй адукацыі функцыяную спецыяльная камісія, якая курыруе адпаведныя пытанні.

Што тычыцца пытання фарміравання меню школьнага харчавання, то яно павінна быць збалансаваным, а стравы якаснымі, карыснымі і смачнымі па адпаведнай цане. У школьніх сталовых і буфетах не павінна быць чыпсаў, газіраваных салодкіх напояў і іншых падобных тавараў. Там павінны быць прадукты, якія не нанясуць шкоду здароўю дзяцей, азначыў міністр.

Падводзячы вынікі пасяджэння калегіі, кіраунікі трох міністэрстваў падкрэслі значнасць сумесных дзеянняў у фарміраванні здароўезберагальнага асяроддзя для дзяцей і навучэнскай моладзі. У прыватнасці, першы намеснік міністра спорту і турызму В.В.Дурноў падкрэсліў, што, гадуючы здаровыя меры нашых школьнікаў, тым самым мы ствараем рэзерв для алімпійскіх герояў і росці здаровую нацыю. Міністр аховы здароўя В.А.Малашка азначыў, што акрамя іншых функцый, міністэрства забяспечвае медыцынскае супрадажэнне адукацыйнага працэсу ў школе. Ён звязаў увагу кірауніцтва рэгіёнаў на тое, што трэба прааналізаць дзейнасць медыцынскіх службай на месцах і падрыхтаваць прапановы на конт нарміравання, функцыянальных абавязкаў медыцынскіх работнікаў, прафілактыкі захвораванняў, правядзення аздараўленчых мерапрыемстваў. Па ўсіх узнятых пытаннях прынята адпаведная пастанова пасяджэння калегій.

Ала КЛЮЙКО.
kliuiko@ng-press.by